

- Sonra, → ondan sudûr eden → iyilikler ve

→ Kemalât ile

Karşısına geliyor.

"KADER"

Mağrur olmamak için

- Der: → Haddini bil → yapar sen değilsin."

- Evet → Kader,

→ Cüz-i ihtiyârî: } iman ve } islamiyetin

nihayet meratibinde...

- Kader → nefsi gururdan ve

- Cüz-i ihtiyârî → adem-i mes'uliyetten

} Kurtarmak içindir ki,

MESÂİL-i İMANİYEHYE GİRMİŞLER.

- Yoksa → mütemerrid nüfus-u emmârenin

→ istedikleri seyyiatının

→ mes'uliyetinden

} Kendilerini kurtarmak için,

→ Kadere yapışmak ve

→ onlara in'am olunan

} mehasinle iftihar etmek } gururlanmak

istinad etmek ← Cüz-i ihtiyârîye

bütün bütün → sırr-ı kadere ve

→ hikmet-i cüz-i ihtiyârîye

} Zıd bir harekete

İlmî mes'eleler değildir.

← sebebiyet veren ←

-Evet → mänen terakki etmiyen

→ avam içinde kaderin → cöy-ı istimali var.

-Fakat → o da → maziyat ve

→ mesaib dedirki

• ye'sin ve
• hüznün } ilâcıdır.

-Yoksa → maasi ve

→ istikbaliyatta

} değildirki;

• sefahete ve
• atalete

} sebeb olsun.

-Demek → **KADER MES'ELESİ**

• teklif ve

• mes'uliyetten

} kurtarmak için
değil

-Belki

→ fahr ve

→ gururdan

} kurtarmak içindir ki;

↓
İMANA GİRMİŞ.

-Cüz-i ihtiyari → sayyiata

→ merci

} olmak içindir ki;

↓
AKİDEYE DÂHİL

-Yoksa mehasine → masdar olarak

olmuş.

↓
tefer'un etmek için
değildir.

- iste

→ şeyi vahidde → iki cihetle

→ kader ve

→ icad-ı ilahinin adâleti ve

→ insan kesbinin zulmü

görüldüğü gibi

↓
Başka şeyleri buna → KIYAS et.

- Demek → Kader ve

→ icad-ı ilâhî;

• meb'ide ve

• münteha

• asıl ve

• fer'

itibariyle

• illet ve

• neticeles

MÜNEZZEH TİR.

• serden ve

• kubuhtan ve

• zulümden

=YİRMİALTINCI SÖZ=

KADER KİSALESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

→ [Kader ile
→ cüz-i ihtiyari,} iki mesele-i mühimmedir.
Ona dair dört mebhas içinde
birkaç sırlarını açmağa çalışacağız.]

BİRİNCİ MEBHAS=

• Kader ve
• cüz-i ihtiyari,} İslamiyetin ve
• imanının } nihayet hududunu
gösteren.

• hali ve
• vicdani bir } İMANIN
cüz'lerindedir.

→ Yâni, mümin → herşey'i
→ hatta fiilini,
→ nefsinin } CENAB-I HAKK'a
vere vere
tâ nihayette

Kurtulmamak için }
• teklif ve
• mes'uliyetten

↓
"Cüz-i ihtiyari"
önüne çıkıyor.

→ Ona → "Mes'ul ve
mükellefsin" } der.

- Çünkü: → KADER → hakiki illetlere bakar → adalet eder.

- İnsanlar → zahiri gördükleri illetlere → hükümlerini bina eder;
→ kaderin aynı adaletinde → zulme düşerler.

- Meselâ:

→ Hakim → seni sirkate → mahkum edip,
→ hapsetti.

- Halbuki: → sen sârik → depilsin.

- Fakat kimse bilmez → gizli bir → katlin var.

- İste → Kader-i ilahi dahi → seni → o hapisle mahkum etmiş.

- Fakat Kader → o gizli katlin için → mahkum edip,
→ adalet etmiş.

- Hakim ise → sen → ondan mâsum okupun

→ sirkate binaen → mahkum ettiği için,

ZULMETMİŞTİR.

- Nasılkı → pek çok mesâlihî → tazammun eden
→ bir yağmurun zarar gören → tenbel bir adam düşünmez.
→ "Yağmur → rahmet dēpil."

- Evet → halk ve }
→ icadda } bir serr-i cüz'î ile beraber

hayrı kesir vardır.

- Bir serr-i cüz'î için → hayrı kesiri terk etmek
↓
Serr-i Kesir olur.

- Onun için → o serr-i cüz'î → hayır hükmüne geçer.

- İcad-ı ilahide → ser ve }
→ çirkinlik } yoktur.

- Belki abdin → kesbine ve }
→ istidadına } aittir.

- Hem nasıl → kader-i ilahî → netice ve }
→ meyveler } itibarıyla

MÜNEZZEHİK } serden ve
çirkinlikten

- Öyle de: → illet ve }
sebeb } itibarıyla dahi,

↓
• zulümden ve }
• kubbahdan } HUKADESTİR.

- Fakat → seyyiatı isteyen
→ nefis-i insaniyedir. } • ya istidad ile,
• ya ihtiyar ile

- Nasilki beyaz → güzel güneşin ziyasından
→ bazı maddeler siyahlık ve
→ taaffün alır.

- O siyahlık → onun istidadına aittir.

- Fakat, o seyyiatı → çok mesalihî tazammun eden
→ bir kanunu ilahi ile icad eden

- Demek → Sebebiyet ve } yine
→ Sual } HAK'TIR.
nefistendir ki,
↓
mes'uliyeti o çeker.

- Hak'a ait olan → hak ve } ise → daha başka güzel
→ icad. }
GÜZELDİR, ← olduğu için } netice ve
HAYIRDIR. } meyveleri

- İste → su sirdandır ki:

KESB-i SER → SERDİR

HALK-i SER → SER DEĞİLDİR.

- Evet → Kur'anın dediği gibi

→ insan seyyiatının

→ tamamen mes'uldür.

- Çünkü → seyyiatı isteyen → odur.

- Seyyiat → tahribat nev'inden olduğu için,

→ insan bir seyyie ile

→ sok tahribat yapabilir.

Müdhis bir ceza

↓
Kesh-i istihkak eder.

- Bir kibrit ile → bir evi yakmak gibi,

- Fakat → hasenatta → iftihara hakkı yoktur.

- Onda → onun hakkı → pek azdır.

- Çünkü; hasenatı isteyen,

→ iktiza eden → Rahmet-i ilahiye ve

→ icad eden → Kudret-i Rabbaniyeye'dir.

• Sual ve } • dai ve }
• cevap } • sebep } ilisi de ⇒ HAK'TANDIR.

- İnsan yalnız → Dua ile

İman ile

Suç ile

Rıza ile

} onlara sahib olur.